

Ifyllnadsstöd för läkarintyg i ärende om anordnande av förvaltarskap

Observera att nedanstående text inte utgör en del av Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2018:54) om att utfärda intyg i hälso- och sjukvården. Texten är endast tänkt som ett stöd för intygsutfärdande läkare.

Det finns en kopia av intyget sist i detta dokument med numrerade rutor kopplade till respektive informationstext.

1. Läkarintyg avseende behov av förvaltarskap enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken

I 11 kap. 7 § föräldrabalken anges följande:

”Om någon som befinner sig i en sådan situation som anges i 4 § är ur stånd att vårda sig eller sin egendom, får rätten besluta att anordna förvaltarskap för honom eller henne. Förvaltarskap får dock inte anordnas, om det är tillräckligt att godmanskap anordnas eller att den enskilde på något annat, mindre ingripande sätt får hjälp.

Förvaltaruppdraget skall anpassas till den enskildes behov i varje särskilt fall och får begränsas till att avse viss egendom eller angelägenhet eller egendom överstigande ett visst värde.

Rätten får överlåta åt överförmyndaren att närmare bestämma uppdragets omfattning.

När rätten meddelar ett beslut enligt första stycket, skall rätten samtidigt förordna en förvaltare att utföra uppdraget. Om en förvaltare i något annat fall skall förordnas på grund av ett beslut enligt första stycket, skall förordnandet meddelas av överförmyndaren.”

Som framgår är det personer som befinner sig i en sådan situation som anges 11 kap. 4 § föräldrabalken som kan bli aktuella för förvaltarskap. 11 kap. 4 § FB rör personer som kan bli aktuella för godmanskap, d.v.s. personer som på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person.

Det är alltså viktigt att understryka att för att en person över huvud taget ska kunna komma ifråga för förvaltare måste först kriterierna för godmanskap vara uppfyllda.

Det är också viktigt att notera att ett läkarintyg för förvaltarskap inte är ett beslut om förvaltare. Det är tingsrätten som fastställer om en förvaltare ska utses eller inte. Läkarintyget utgör endast ett underlag.

2. Ur stånd att vårda sig eller sin egendom

- **Ur stånd att vårda sig:** Personen saknar förmåga att ta hand om sina personliga angelägenheter, t.ex. planera vård eller boende.
- **Ur stånd att vårda sin egendom:** Personen saknar förmåga att ta hand om sin egendom, t.ex. sköta sin ekonomi, förvalta sin pension eller sin fastighet.

3. Bedömning av det medicinska behovet av förvaltare

För att en person ska erhålla förvaltare ska hen vara ur stånd att vårda sig eller sin egendom p.g.a. av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande som t. ex. alkohol- eller narkotikaberoende, eller spelmissbruk av allvarligt slag som gör att personen ifråga inte kan sköta sina angelägenheter på ett tillfredsställande sätt. Det kan vara fråga om såväl fysisk som psykisk sjukdom. Exempelvis kan det röra personer med psykisk utvecklingsstörning, personer med åldersbetingade psykiska störningar och sådana som lider av vissa psykiska sjukdomar. Det kan även vara fråga om allmän ålderdomssvaghet som gör att personen ifråga inte kan sköta sina angelägenheter på ett tillfredsställande sätt.

Förvaltarskap får inte anordnas om det är tillräckligt att godmanskap anordnas för personen eller att personen på något annat, mindre ingripande sätt får hjälp.

Det är i sammanhanget viktigt att understryka att det alltså inte är fråga om ett ringa medicinskt hjälpbehov som att patienten har svårt att hålla i en penna. Inte heller kan en person få förvaltare enbart därför att hen inte talar svenska.

I en utredning av om det finns grundläggande förutsättningar för att en person ska få en förvaltare beaktar en överförmyndare betydligt mer än personens medicinska hjälpbehov. Följande rekvisit spelar en avgörande roll i utredningen:

- a) Medicinskt rekvisit** (medicinska problem som påverkar förmågan att rättshandla)
- b) Funktionellt rekvisit** (personens förmåga i relation till komplexiteten i det som patienten behöver hjälp med)
- c) Behovsrekvisit** (finns det mindre ingripande åtgärder som alternativ ex anhörig-behörighet, fullmakt, autogiro?)
- d) Omfattningsrekvisit** (hjälpbehovet ska motsvara uppdragets omfattning).

Ovanstående rekvisit är desamma vid utredningar av god man respektive förvaltare. När utredningen avser förvaltarskap spelar dock även följande rekvisit en avgörande roll.

e) Beslutsförmågan (är personen ur stånd att vårda sig eller sin egendom – d.v.s. det är fråga om en kraftigt nedsatt egen förmåga)

b) Föreligger fara för skadliga rättshandlingar (utövar den enskilde egna rättshandlingar som är skadliga för denne eller blir denne utnyttjad av andra på ett skadligt sätt, finns det skyddsbehov?)

I läkarintyget om förvaltarskap ska intygsutfärdaren göra en bedömning dels av det första medicinska rekvisitet, d.v.s. det medicinska behovet som medför att den enskilde behöver hjälp, dels av patientens beslutsförmåga, d.v.s. om personen är ur stånd att vårda sig eller sin egendom.

I intyget ombeds intygsutfärdaren ange vad det är som gör att personen bedöms behöva förvaltare med utgångspunkt från hälsotillstånd och aktivitetsbegränsningar.

Det är här viktigt att enbart de uppgifter om hälsotillståndet som är relevant för bedömningen anges. Intyget bör av sekretessskäl inte innehålla en uppräknings av patientens samtliga krämpor om dessa inte har en direkt påverkan på patientens hjälpbehov. Anhöriga till den som fått godmanskap eller förvaltarskap anordnat för sig har nämligen rätt att få ta del av handlingar hos överförmyndaren utan någon sekretessprövning eller samtycke från den enskilde (16 kap. 7 § föräldrabalken).

Det är också viktigt att intygsutfärdaren beskriver på vilket sätt hälsotillståndet leder till att patienten har ett hjälpbehov (d.v.s. vilka aktivitetsbegränsningar hälsotillståndet medför).

4. Eventuella övriga underlag av betydelse för bedömningen av behovet av förvaltare

Fälten ska endast fyllas i om det finns uppgifter av betydelse för bedömningen.

LÄKARINTYG

**i ärende om anordnande av
förvaltare**

Detta formulär ska användas vid behov av förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. (1)

Patientuppgifter

Effernamn och förnamn		Personnummer/samordningsnummer
Identiteten styrkt genom		

Undersökning för bedömning av det medicinska behovet av förvaltare

Patienten har undersökts genom

fysiskt möte ☐ annat kontaktsätt ☐ dvs.

distanskontakt via videolänk ☐

Patienten har inte undersökts, bedömning har gjorts på annat sätt ☐

Bedömning av det medicinska behovet av förvaltare

Patienten är på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande ur stånd att (2)

vårda sig	☐	Ja	☐	Nej
vårda sin egendom	☐	Ja	☐	Nej

Ange vad det är som gör att patienten bedöms behöva förvaltare med utgångspunkt från hälsotillstånd och aktivitetsbegränsningar (3)

Patientuppgifter

Efternamn och förnamn	Personnummer/samordningsnummer
-----------------------	--------------------------------

Eventuella övriga underlag av betydelse för bedömningen av behovet av förvaltare (4)

Uppgifter från patienten själv
Information från andra personer än patienten
Uppgifter från patientens journal
Uppgifter från andra handlingar än patientens journal

Inför handläggningen i tingsrätten

Patienten kan höras muntligen utan att det medför skada för denne	☐ Ja	☐ Nej
Det är uppenbart att patienten inte förstår vad saken handlar om	☐ Stämmer	☐ Stämmer inte

Intygsutfärdande läkares underskrift

Namnteckning	Datum
Namnfortydligande	Befattning
Telefon (inkl. riktnummer)	E-post

Vårdenhet		
Adress	Postnummer	Postort
Telefon (inkl. riktnummer)	E-post	